

FRA:n lehdistötiedote

Wien 29. huhtikuuta 2014

Toimia tarvitaan, jotta kaikki vammaiset voivat äänestää

Vammaiset henkilöt ovat aktiivisia kansalaisia ja osallistuvat innokkaasti politiikkaan, kun vain saavat siihen tilaisuuden. Oikeudelliset, hallinnolliset ja esteettömyyteen liittyvät ongelmat voivat edelleen estää vammaisia osallistumasta vaaleihin, todetaan vammaisten oikeuksia koskevassa EU:n perusoikeusviraston (FRA) uusimmassa tutkimuksessa.

”Poliittinen osallistuminen on perusoikeus, jota jokaisen tulisi voida käyttää yhtäläisin edellytyksin”, toteaa FRA:n johtaja Morten Kjaerum. ”FRA:n kertomuksessa kuitenkin korostetaan, että monilla esteillä voidaan vaarantaa vammaisten demokraattisten oikeuksien toteutuminen. Euroopan parlamentin vaalit järjestetään pian, joten on aika muistuttaa, että tilanteen on muututtava kaikkialla EU:ssa siten, että kaikki vammaiset voivat käyttää tasavertaisesti ääntään politiikassa ja yhteiskunnassa.”

FRA on laatinut Euroopan komission kanssa joukon ihmisoikeusindikaattoreita, jotka kuvaavat sitä, miten YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa vahvistettua oikeutta osallistua poliittiseen elämään kunnioitetaan, edistetään ja noudatetaan eri puolilla Euroopan unionia.

Indikaattorien taustalla olevista tiedoista käy ilmi, että kun vammaisille annetaan tilaisuus, he osallistuvat aktiivisesti politiikkaan äänestämällä, käymällä poliittisissa kokouksissa ja tapaamalla edustustehtäviin valittuja. Tiedoista paljastuu kuitenkin, että merkittäviä haasteita on edelleen ja että nämä haasteet vaikuttavat toisiin vammaisiin enemmän kuin toisiin.

Näin ollen FRA ehdottaa seuraavaa:

1. Oikeudellisten ja hallinnollisten esteiden poistaminen

- Vammaisia henkilöitä koskevissa kansallisissa toimintasuunnitelmissa tulisi keskittyä siihen, miten vammaisten henkilöiden poliittista osallistumista voidaan edistää. Tähän kuuluu esimerkiksi niiden lakien muuttaminen, jotka estävät ihmisiä käyttämästä äänioikeuttaan vammaisuuden vuoksi.
- Esimerkiksi pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleville henkilöille tarjottavat vaihtoehtoiset äänestyskeinot ja vaivattomat tavat pyytää äänestykseen tarvittavaa avustamista olisi otettava käyttöön, niin että jokainen voi äänestää.
- Myös äänestämiseen liittyvien valitusmekanismien tulisi olla saavutettavampia. Esimerkiksi vammaisjärjestöille tulisi antaa mahdollisuus nostaa kanteita tuomioistuimessa.

2. Poliittisesta osallistumisesta helpompaa

- Äänestyspaikkoja olisi sovitettava kaikkien vammaisten, ei pelkästään liikuntavammaisten, tarpeisiin sopiviksi. Tähän kuuluu kaikkien niiden henkilöiden asianmukainen avustaminen, jotka haluavat äänestää.
- Vaaleja koskevien tietojen ja kampanjamateriaalin olisi oltava saatavilla monissa eri muodoissa, myös esimerkiksi pistekirjoituksena, viittomakielellä ja selkokielisenä.

3. Poliittista osallistumista koskevien mahdollisuuksien laajentaminen

- Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaan vammaisia on kuultava heitä itseään koskevia päätöksiä tehtäessä ja vammaiset on otettava aktiivisesti mukaan tällaiseen päätöksentekoon. EU:n toimielinten ja muiden elinten sekä jäsenvaltioiden tulisi vahvistaa vammaisjärjestöjen osallistumisväyliä.
- Vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua julkisiin kuulemisiin olisi edistettävä esimerkiksi käyttämällä saavutettavan viestinnän keinoja.
- Myös vaaleissa ehdolle asettuvilla vammaisilla tulisi olla yhdenvertaiset mahdollisuudet kampanjoida, ja heille olisi annettava tätä varten tarvittaessa esimerkiksi ylimääräistä tukea.

4. Oikeuksia koskevan tietämyksen lisääminen

- Vaalivirkailijoita, puolueita, viranomaisia ja mediapalvelujen tarjoajia on koulutettava ja ohjeistettava siihen, miten he voivat vastata vammaisten henkilöiden tarpeisiin.
- Jäsenvaltioiden olisi myös otettava vammaisjärjestöt mukaan tällaisten ohjeiden laadintaan. Tähän kuuluu äänestyspaikkojen esteettömyyden ja kampanjamateriaalin saavutettavuuden varmistaminen.

5. Tiedon kerääminen poliittisen osallistumisen mittaamiseksi

- EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa on kerättävä vankkaa ja vertailukelpoista tietoa, jota voidaan käyttää pohjana laadittaessa poliittisen osallistumisen parantamiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Tähän sisältyy yhteisten lähestymistapojen kehittäminen esteettömyyttä ja saavutettavuutta mittaavien tietojen hankkimiseksi ja niitä koskevien ohjeiden laatimiseksi.

Lisätietoa

- Tutustu yhteenvetoon raportista [The right to political participation of persons with disabilities: human rights indicators](#) (vammaisten oikeus poliittiseen osallistumiseen: ihmisoikeusindikaattorit ja asiaan [liittyviin kysymyksiin ja vastauksiin](#)).
- Yhteystiedot: media@fra.europa.eu / Puh: +43 1 580 30 642

Tietoja toimittajille

- Ks. myös FRA:n aiempi raportti [mielenterveysongelmaisten ja älyllisesti vammaisten henkilöiden oikeudesta osallistua politiikkaan](#) sekä FRA:n raportti [oikeuskelpoisuuden esteistä](#).
- YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista tuli voimaan toukokuussa 2008, ja sen on ratifioinut tähän mennessä [25 EU-maata ja myös Euroopan unioni](#). Se on ensimmäinen oikeudellisesti velvoittava kansainvälinen ihmisoikeusväline, jonka osapuolena EU on. Kyseinen yleissopimus edellyttää, että sen allekirjoittaneet valtiot takaavat muiden velvollisuuksiensa ohella vammaisille henkilöille poliittiset oikeudet, äänestysoikeus mukaan lukien, sekä mahdollisuuden käyttää näitä oikeuksia yhdenvertaisin edellytyksin muiden kanssa.
- Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) tehtävänä on antaa tutkimustuloksiin perustuvaa neuvontaa Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden päätöksentekijöille ja edistää näin kattavampaan tietoon perustuvaa ja kohdennetumpaa keskustelua perusoikeuksista sekä perusoikeuksia koskevien toimintalinjojen laatimista.